

2. Allah'ın Hâlifesi İnsandır ki Bu da İbadeti Gerektirir

Kur'ân-ı Kerim, insanı "hâlife" olarak niteler. İnsana yaratılışının başında verilen ilk vasf hâlifeliktir. Bu isim ona çok büyük bir değer yanında aynı zamanda ağır bir sorumluluk da yüklemektedir: "*Sizi yeryüzünün hâlifeleri kılan, size verdiği (nimetler) hususunda sizi denemek için kiminizi kiminizden derecelerle üstün kılan O'dur. Şüphesiz Rabbin, cezası çabuk olandır ve gerçekten O, bağışlayan merhamet edendir.*"⁷⁸ Böylece Allah insanları, hayatın her alanında deneyip onlardaki kulluk ve sorumluluk bilincini daima canlı ve taze tutmuş, bunu bir imtihan vesilesi yapmıştır.

Dünyada her şeyin emrine verildiği insan, Allah'a itaat ederek boyun eğecek, kulluk görevlerini yerine getirerek Allah'a karşı sorumluluğunu ifa etmiş olacaktır. İnsan, hayatının her alanında Allah'ın bir hâlifesidir ve fakat O'na kul olan bir hâlifedir. Dolayısıyla insan, kendisine verilen bu kadar nimet ve bunlar üzerindeki tasarruf yetkisinin karşılığında, mülkün asıl sahibine karşı kullukla sorumlu ve yükümlüdür. Çünkü onun asıl vasfı, kul; asıl görevi ve hatta yaratılış gayesi, sadece Allah'a kulluktur.

3. Nîmetlere Şükür İçin İbadet Etmek Gerekir

İnsan, Allah'ın kendisine verdiği nimetlerine şükür için ibâdet etmelidir. Allah, Kur'ân'da insana bütün varlıklar içinde ayrı bir kıymet ve değer verdiğini, kısa dünya hayatında bir misafir gibi ağırlandığını ve tekrar ebedî yurdu cennete davet ettiğini bildirmektedir. Bunun için dünyayı bir beşik, yeryüzünü bir döşek, gökyüzünü kandillerle süslü

⁷⁸ En'âm, 6/165.

bir tavan gibi daha insan dünyaya gelmeden hazırlamıştır. İnsanı yoktan var etmiş, binlerce duygu ve organlarla donatmış ve ihtiyacı olan her şeyi onun için yaratmıştır. Allah, bu nimetlerinin sayısı için, “*Eğer Allah’ın nimetini saymaya kalksanız, sayamazsınız.*” (Nahl, 16/18) buyurmuştur. Allah’ın nimetlerini değil tek tek, topluca saymaya çalışılsa bile sayılamaz.

O hâlde insanın temel görevi nimet sahibi Allah’ı tanımak ve sevmek, ibadetleriyle tanıyıp; sevdiğini göstermektir. Her nimet, iyilik ve ikram için bir teşekkür gereklidir. Allah bir nefeste insana hayatını iki defa geri vermektedir. Bu nedenle hiçbir zaman Allah’ın nimetlerine minnet ve teşekkür borcumuzu ödeyemeyiz.

Şükür Allah’ın bize bahşettiği nimetler karşılığında memnunluk göstermenin, müteşekkîr olmanın, minnet duymanın ve gönülden bir sevgi hissetmenin ünvanıdır. Rabbimiz insana verdiği sayısız nimetlerin karşılığında ondan kendisine şükür, iman, itaat yani kısaca kulluk istemektedir: “*Ey iman edenler! Size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yiyin, eğer siz yalnız Allah’a kulluk ediyorsanız O’na şükredin.*”

(Bakara, 2/172; Nisâ, 4/147)

Netice olarak maddî-manevî Cenâb-ı Hakk’ın bahşettiği bütün nimetlere karşılık insandan, Rabbine daima müteşekkîr olması ve O’na kullukta bulunması emredilmektedir: “*Onlar, şu evin Rabbine kulluk etsinler!. Ki O, kendilerini açlıktan doyurdu ve her çeşit korkudan emin kıldı.*” (Kureyş, 106/3-4)

“(Resûlum!) Kuşkusuz biz sana Kevser’i verdik. Şimdi sen Rabbine kulluk et ve kurban kes.” (Kevser, 108/1-2)

4. İbadetler, İmanın Kalyte Kökleşmesini Sağlar

İbâdetlerin yerine getirilmesi, imânın kalpte kökleşmesini sağlar. Çünkü ibadet imânın pratiği ve uygulaması hükümündedir. İbadeti terk etmek ise zamanla imâna ait duyarlılığı ve heyecanı söndürür; insanı önüne geçilmez kötü duyguların esiri hâline getirir. İnsana öyle günahlar işletir ki, insan insanlığından utanır hâle gelebilir. Böyle bir sonuçtan kurtulmak ancak ibadetlerin yerine getirilmesiyle mümkündür.

İbadetler, imanın eylem planının dökülerek pratik hayata yansıtılmasıdır. Bu yönüyle pratiğe dökülecek olan esaslar, nazarî olarak inanılacak şeylerin bir takviyecisi konumundadır. Bu mânâda yaptığımız ibadetler imanın kalbimizde kökleşmesini temin eder. Müminin, hakiki imanı elde edip imanının sağlamlştırması iman-amel bütünlüğüyle mümkündür.

Kur'ân-ı Kerim'in pek çok âyetinde iman ile salih amelin yanyana zikredildiğini ve müminlerin salih ameller işleyerek maddî-manevî gelişmelerini sağlamaları gerektiğini ısrarla vurgulandığını görüyoruz. İmanı bir fanusa benzetecek olursak, fanusun içindeki ışık iman, fanus ise ibadetlerdir. Bu sebeple kalbteki iman ışığının hiç sönmeden parlaması, giderek gücünü artırması salih amellerle mümkün olabilir.

Kalp, Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) de bir hadisinde ifade buyurdıkları gibi "Her an değiştiği için ona kalb denilmiştir. Kalb, bir ağacın başına asılmış kuş tüyüne benzer. Rüzgar devamlı onun içini dışına çevirir."⁷⁹ Buradan da anlaşılmalıdır ki, iman sahibi bir kalbin istikameti salih

⁷⁹ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 4, 408.

amele endekslidir. Çünkü imanın insanın içinde yerleşmesi amele bağlıdır.

İman etmekle beraber hayatında ibadete yer vermeyen insanın dine bağlılığı zamanla azalır, günün birinde kalbindeki iman ışığı da sönebilir. O hâlde diyebiliriz ki, iman ve ibadetler et ve tırnak gibidirler. Onların birbirinden ayrılması imkânsızdır. Hakiki iman, insanı salih amel işlemeye sevk eder, salih amel de imanı kuvvetlendirir.

İnsanın imanı, ancak ibadetlerle olgunlaşır. Bir kulun Allah katındaki değeri, Ona karşı kulluk vazifesinde göstereceği hassasiyet nispetindedir.

OKUMA PARÇASI

İki Genç ve Önlerine Çıkan İki Yol

Bir zamanlar, uzak mı uzak diyarların birinde Sencer ve Kaya adında iki genç yaşamış. Yüksek ve karlı dağların gölgelediği küçük köyelerine sığamayan bu delikanlılar, bir gün hükümdarın ordusuna katılmışlar ve hükümdarın emriyle uzak bir şehre görevli olarak gönderilmişler. Hazırlanıp yola koyulmuşlar. Bir süre sonra yolun ikiye ayrıldığını görmüşler, fakat hangi yola gideceklerine karar verememişler. Orada bulunan bir adama sormuşlar:

“Bu yollar nereye çıkar?”

“İkisi de aynı şehre çıkar.” diye cevap vermiş adam.

“Hangi yol kısadır?” diye sormuşlar tekrar.

“İkisi de eşit mesafededir.” demiş adam.

İki genç şaşkınlıkla birbirlerine bakmışlar. Çevreyi iyi bildiği her hâlden belli olan bu garip adama bir kez daha sormuşlar:

“Hangi yol iyidir?”

Adam onları şöyle bir süzdükten sonra ağır ağır açıklamış durumu:

“Birinci yol oldukça güvenlidir. Bu yolda gidenlerin onda dokuzu rahat yolculuk eder ve kârlı çıkar. İkinci yolun bir ayrıcalığı yoktur. Üstelik o yolda giden on yolcudan dokuzu tehlikelerle karşılaşır ve zarar görür!”

Bu açıklamalardan sonra gençlerin şaşkınlığı bir kat daha artmış.

“Bu durumda ikinci yolu kim niye tercih etsin ki?” diye düşünmüşler.

Garip adam, onların düşüncelerini okumuşçasına sözlerine devam etmiş.

“Hepsi bu kadar değil!” demiş. “Birinci yol, hükümdarın askerlerinin kullandığı yoldur. Bu yolu tercih edenler yanlarında silah ve askerlik için gerekli malzemeyi taşımak zorundadırlar. İkinci yol ise, hükümdara tâbi olmayanların kullandığı yoldur. Yolcuların çanta ve silah taşıma zorunluluğu yoktur. Bu nedenle rahat yolculuk eder gibi görünürler.”

Sencer, adama teşekkür ederek, çantasını sırtına, silahını beline yükleyip birinci yola yönelmiş. Âdeta vücudunun bir parçası gibi benimsediği bu mühimmatı ne olursa olsun bırakmaya niyetli değilmiş. Bir asker olarak ihtiyaç duyabileceği her şeyin yanında olduğunu bildiği için, kalbinde ve ruhunda zerre kadar endişe yokmuş.

Ancak, emir altında yaşamaktan ve sırt çantasının ağırlığından yorulacağını zanneden Kaya, diğer yolun kendisi için daha uygun olduğunu düşünmüş. Sencer ile vedalaşmış. Çanta ve silahını bir kenara fırlatıp az da olsa hürriyetin tadını çıkarmak hayâliyle yola koyulmuş. Sencer, uzun bir yolculuktan sonra şehre ulaşmış. Kendisine verilen görevi başarıyla yerine getirdikten sonra komutanı bulmuş. Durumdan memnun olan komutan çeşitli hediyelerle Sencer’i ödüllendirmiş.

Öte yanda Kaya, kırdaki gezinircesine şarkılar söyleyerek keyifle ilerlemiş; ama başına gelmedik iş kalmamış. Acıktığını hissettiğinde bir ağaç gölgesinde mola vermek istemiş. Oysa etrafta ne yiyecek bir şey, ne de içecek su varmış. Çantasını yol ayrımında bıraktığını hatırlamış. Çaresiz, ince ağaç dallarını koparıp yemeye çalışmış.

İşte ne olduysa o sırada olmuş. Nereden çıktığı belli olmayan keskin bakışlı siyah bir panter ona doğru atılmış. Yanında silahı olmadığını fark eden Kaya ne yapacağını bilemeden, ağaçlar arasında şuarsuzca koşmaya başlamış. Nefesi tükenip dizlerinin bağı çözüldüğünde etrafa şöyle bir göz atmış. Hiçbir şey görememiş. Kara panterden kurtulduğunu düşünerek derin bir soluk almış. Ama sevinci uzun sürmemiş. Gür ağaçların gölgelediği ormanda kaybolduğunu fark etmiş.

Saatlerce, ne tarafa gittiğini bilmeden yürümüş. Bir ağaca yaslanarak uykuya dalmış. Soğuk bir gecenin ardından güneşin ilk ışıkları yüzüne vurduğunda kamaşan gözlerini açmış. Etrafta kim oldukları tam seçilemeyen insanlar varmış. Kurtulduğunu düşünüp ayağa kalkmış, ama ellerindeki kılıçlardan, yanındakilerin, sınırdan geçen düşman askerleri olduğunu fark etmiş.

Sarp dağlarda aylar süren esareten sonra Kaya, bir fırsatını bulup kaçmış ve perişan bir durumda şehre ulaşmış. Komutanın huzuruna çıkacak cesareti kendinde bulamamış. Korku ve açlıktan titreyerek bir köşede dilenmeye başlamış. Devriye gezen askerler onun durumundan şüphelenmişler ve onu sorgulamışlar. Durumu anlayınca, görevi ihmal etmekle suçlayıp zindana atmışlar.

Kaya, kendisine uzatılan bir tas çorbaya uzanırken, zindana atılmayı hak ettiğini düşünmüştü. Bir süre sonra zindanın kapısı açılmış. Kaya içeriye giren askeri tanımış. Bu Sencer' miydi. İki arkadaş hasretle kucaklaştıktan sonra Sencer: "Başına gelenleri öğrendim ve senin için komutanla görüştüm. Mahkemede pişmanlığını dile getirip, aff dilersen serbest kalacaksın!"

Birkaç gün sonra serbest kalan Kaya'nın sevincine diyecek yokmuş. Sencer'i aramış. Nihayet onu bir köşede ibadet ederken bulmuş.

"Her zaman olduğu gibi görevlerini de ibadetlerini de aksatmıyorsun." demiş.

"Bu da Allah'a karşı görevimiz." diye karşılık vermiş Sencer. Sonra, "Yolculuk boyunca başımıza gelen olaylarla şu yaşadığımız hayat birbirine benzemiyor mu?" diye sormuş Kaya'ya.

"Ne demek istediğini anlayamadım." diye cevap vermiş Kaya şaşkınlıkla.

Sencer, onun gözlerine bakarak devam etmiş: "Düşün ki yaptığımız yolculuk hayat yolculuğudur. Ruhlar aleminden gelip kabirden geçer ve ahirete gider. İbadet bu yolculuk sırasında taşıdığımız çanta ve silahtır. İbadet zor ve ağır gibi görünür; ama gerçekte öyle bir rahatlık verir ki, tarif edilemez."

"Nasıl bir rahatlık bu?" diye sormuş Kaya. Sencer şöyle cevap vermiş: "İbadet eden insan bilir ki, Allah'tan başka ilâh yoktur. Her şey onun elindedir ve o hikmetsiz iş yapmaz. Üstelik lütfu ve merhameti de çoktur. Bu nedenle, darda kalınca Allah'a sığınır, imanı ve ibadeti ona güven verir. Dünyadan göçüp ahirete ulaştığında da, görevini tam yapan bir asker gibi ödüllendirilir."

"Şimdi anlıyorum." demiş Kaya. "Benim gibi gafillerse hayatını endişelerle yaşar. Yine de, arzu ve emellerinin sınırsız, gücünün sınırlı olduğunu unuttur; Allah'a ibadeti terk eder. Buna karşılık kimi zaman kullara kul olur, kimi zaman da ihtiyaçlarını onlardan isteyerek dilencilik eder. Ahirete ulaştığında ise görevini ihmal eden asker gibi ceza görür!" Sonra da Sencer'in gözlerinin içine bakarak sormuş. "Nasıl, iyi anlamış mıyım?"

5. İbadet, İnsanı Allah'a Yakınlaştırır

İbadet, insanı Allah'a yükseltir. İbadetleriyle insan kendini dâima Allah'ın huzurunda hisseder. Böylece hem kötü his ve duygularının baskısından kurtulur hem de şefkat, merhamet ve sevgi hisleriyle ruhunu daima temiz tutar, ihsan sırrına yani "Allah'ı görüyormuşçasına" ibadet etme ufkuna ulaşır.

İbadet, zihinleri Cenâb-ı Hakk'a yöneltip O'na itâatimizi temin eder. İnsan, Allah'ın muazzam kudretinin tezahürleri karşısında kendi kulluğunu itiraf ederek O'na sevgi ile bağlanır. Yani Rabbi ile kendisi arasında sevgi bağını kurar ve O'nun kendine yakınlığını hisseder. Bu yakınlığın seviye ve mahiyeti şu âyette ifade edilir: "*Kullarım sana, beni sorduğunda (söyle onlara): Ben çok yakınım. Bana duâ ettiği vakit duâ edenin dileğine karşılık veririm. O hâlde (kullarım da) benim davetime uysunlar ve bana inansınlar ki doğru yolu bulalar.*" (Bakara, 2/186)

Allah, kendisine kulluk görevlerini yapan kullarını sever ve o kulunu kendisine yaklaştırır. Bu hakikati Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) bir hadislerinde şöyle dile getirirler:

"Allah şöyle buyurdu: Kim veli bir kuluma düşmanlık ederse, ben de ona savaş açarım. Kulum bana, kendisine farz kıldığım şeylerden daha sevgili bir şeyle yaklaşmaz. Kulum bana nafilâ ibadetlerle de yaklaşmaya devam eder. Nihayet onu severim. Ben kulumu sevince de artık onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli, yürüyen ayağı mesabesinde olurum. Diliyle de her ne isterse muhakkak onları kendisine ihsan ederim. Bana sığınmak isteyince de onu korurum."⁸⁰

⁸⁰ Buhârî, *Rikak*, 38.

“Allah, bir kulu sevdiğinde Cibril’e:

“Allah falan kulu seviyor; sen de onu sev!” diye emreder. Cibril de o kulu sever. Sonra Cibril gök halkına :

“Allah, falanı seviyor; siz de onu seviniz!” diye seslenir. Göktekiler de o kimseyi severler. Sonra yerdeki insanların gönlüne o kimse hakkında bir sevgi konulur da insanlar arasında da sevilir ve iyi kişi olarak anılır.”⁸¹

OKUMA PARÇASI

Hiçbir İbadeti Küçümseme!

Bir gün Bağdat caddelerinden birinde giderken yolun kenarında bir sebilcinin (su dağıtıcısı):

“Benim suyumdan içene Allah da Kevser suyundan içirsin.” diye dua ettiğini duyarlar.

Maruf hemen yaklaşır, nafilе oruç tuttuğu hâlde adamın suyundan içer. Kendisini ikaz ederler:

“Siz oruçlu idiniz, ikindiden sonra orucunuzu bozmanıza gerek yoktu, unuttunuz mu yoksa?” derler.

“Hayır” der, “Ne unuttum, ne ikindiden sonra oluştundan gafflet ettim.”

“Öyle ise neden suyu içtiniz?”

Şöyle izah eder durumu.

“Rabbimizin rızası nerededir belli olmaz. Muhtemeldir ki bu masum adamın duası, benim tuttuğum nafilе oruçtan daha makbuldür. Bu makbul duayı almak için suyundan içmeyi tercih edip orucumu bozdum. Bu orucu tekrar tutarım; ama bu duayı bir daha alamam.”

Gerçekten de sonuç ümit ettiği gibi olmuştur. Çünkü vefatından sonra kendisini rüyada gören bir yakını sormuş:

⁸¹ Buhârî, *Bed’ul-Halk*, 6, Edeb, 41.

“*Senin birçok iyilik ve ibadetlerin vardı. Rabbimiz en çok hangisinden ikram ve ihsanlarda bulundu?*”

Cevabı aynen şöyle olur:

“*Hepsi bir yana, orucumu bozarak suyundan içtiğim sebilcinin duası bir yana!*”

Evet hiçbir iyilik ve ibadeti basit görmeyin, önemsiz saymayın. Zira Rabbimizin rızası hangisindebilir bilinmez. Sizin küçük gördüğünüzü Rabbimiz büyük görür ve affınıza vesile kılar.

6. İnsan, İbadet Sayesinde Huzur Bulur, Olgunluğa Erer

İnsanın kendisi ibâdet etmeye muhtaçtır. İnsan hastalandığı zaman doktora gider. Doktor da o insanın hastalığını teşhis ettikten sonra tedavisi için birtakım ilaçlar verir. Ardından ilaçları kullanması için ısrar eder. Aynen bunun gibi ibâdetler de insanın manevî yara ve hastalıklarının tedavisi için Allah tarafından yazılmış reçete gibidir. İnsanoğlunun huzur ve mutluluğu ancak ibadetlerini yerine getirmesiyle mümkündür.

Allah’a kullukla gönlü coşan bir insan ruhen doygunluğa erişir. Allah’ın razı olacağı bir kulluk performansına yükseldiği müddetçe de o, iç dünyasında en derin mutluluk ve tarifi imkansız hazlar yaşar. Böyle bir insan, almış olduğu manevi lezzetler sayesinde günlük hayatında önünü kesen her türlü zorluk karşısında sarsılmadan durabilir.

Çünkü o, eşya ve hadiselerin tek yaratıcısı Yüce Allah’a dayanmış ve O’na güvenmiştir. Bir kul olarak bizim için en büyük nimet, Rabb’imize karşı kulluk vazifemizi yerine getirebilme gayretimizdir. Böyle bir gayret, neticede hem kişinin kendisine hem de çevresine huzur getirir.

Bediüzzaman Hazretleri’nin ifadesiyle İnsan, cismen küçük,

zayıf ve âciz olmakla beraber, pek yüksek bir ruhu taşır. Pek büyük bir kabiliyete mâliktir. Sınırlandırılmayacak derecede meyilleri vardır. Sonsuz emel ve arzular sahibidir. Sayılamayacak kadar çok fikirleri vardır. Sınır kabul etmez şehevî ve gazabî hisleri vardır ve öyle harika bir yaratılışı vardır ki, sanki bütün nevilere ve âlemlere fihrist olarak yaratılmıştır.

İşte ibadet böyle bir insanın ruhuna genişlik verir. Kabiliyetlerini inkişaf ettirir. Meyil ve arzularını kötü olanlarından ayırıp seçer, tertemiz hâle getirir. Emel ve isteklerini gerçekleştirir. Fikirlerini genişletip intizam altına alır. Şehevî ve gazabî duygularını had altına alıp taşkınlık ve kötülüklerden korur. Kemâl ve olgunluğun zirvesine yükseltir. Kul ile Allah arasında en yüksek ve güzel alâka ve bağ ibadettir.

7. İbadet Eden Cenneti Kazanır

Cennet, Allah'ın âhirette müminlere, bu dünyada iken iman edip salih amel işlemelerine karşılık lütfundan bahsettiği saadet diyarının adıdır. Cennet, bu dünyaya imtihan edilmek üzere gönderilen insanların, kıyamet kopup, hesaplar görüldükten sonra, içlerinden bu dünyada iken Allah'a, ahiret gününe ve Allah'ın elçileri vasıtasıyla gönderdiği bütün mesajlara inanan, kulluk ve tâatte bulunan müttakî ve temiz olanlarının gideceği ebedî huzur ve saadet yurdudur.

İbadet edenlerin Cennet'e kavuşacağını anlatan pek çok âyet bulunmaktadır: *“İman edip makbul ve güzel işler yapanları müjdele: Onlara içinden ırmaklar akan Cennetler vardır.”* (Bakara, 2/25)

“Rabbimiz tarafından mağfirete, genişliği göklerle yer

kadar ve müttakiler için hazırlanmış bir Cennet'e doğru yarı-şırcasına koşusun!" (Âl-i İmrân, 3/133)

Görüldüğü üzere âyetlerde Cennet'e hep takva sahiplerinin ve salih amel işleyenlerin gireceği belirtilmektedir. O hâlde Cennet'e ehil hâle gelebilmek için de ibadet etmeliyiz.

Cehennem ise ahirette suçlulara ceza olarak tutuşturulan ateşin ismidir. Kur'ân-ı Kerim'de inanan ve güzel amel işleyen kimselere Cennet vaad edildiği gibi; inançsız ve günahkâr kimselere de Cehennem vaad edilmiştir. Tevbe etmeden günahkâr olarak ölen ve Allah'ın kendilerini affetmediği mü'minler ise Cehennem'de ebedî kalmazlar. Kendilerine günahları kadar azap edilir. Sonra oradan kurtulup Cennet'e girerler ve orada ebedî kalırlar.⁸²

Bu dünyada kulluk görevlerini yerine getiren insan yapmış olduğu amellerle kendi cennetini inşa etmektedir. Kulluk görevlerini yerine getirmeyen insanı ise ahirette çok zor bir hayat beklemektedir.

8. İbadetlerin Pek Çok Hikmeti Vardır

İbadet hiçbir fayda ve çıkar için yapılmaz. İbâdet ancak Allah'ın emri olduğu için, O'nun rıza ve hoşnutluğunu kazanmak için yapılır. İbâdetde temel amaç ne cennet arzusu ne de cehennem korkusudur. Ancak Allah rızası için samimi niyetle ibâdet eden kimseler, ibâdetlerinin yararlarını hem dünyada hem de ahirette göreceklerdir. Ancak kula düşen, ibadetlerin hikmet ve maslahatlarını gözetmeksizin kayıtsız şartsız Allah'ın emirlerine boyun eymektir. Allah'a karşı hakiki kulluğun gereği de budur. Çünkü kulluk, kulun Allah'ın

⁸² Mülk, 67/2, Necm, 53/39; Nahl, 16/18; Tevbe, 9/105, Yûnus, 10/44..

iradesini ve isteklerini kendi istek ve seçimlerinden öne geçirmesi ve her işinde Allah'ın rızasına talip olmasıdır.

O hâlde eğer Allah Teala'nın bir imtihan olarak kullarına yönelttiği emir ve nehiyleri varsa, kullara düşen de bu emirlere harfiyen uymak ve ihlâsla Allah'ın emirlerini yerine getirerek kendi çıkarına olan değişik mülahazalardan vazgeçmektir.

Bununla birlikte elbette ibadetlerin pek çok hikmetleri de vardır. Mesela, oruç tutmanın, fakirlerin hâlini anlamaya sebep olduğu, nefsi sabra alıştırdığı, nimetlerin gerçek kıymetini anlamaya ve şükre vesile olduğu, sıhî açıdan bedene faydalı olduğugibi birçok hikmetini sayabiliriz. Aynı şekilde zekâtı düşündüğümüzde de, onun zengin fakir arasında bir köprü olduğu, malları temizlediği, insandaki cimrilik hastalığını öldürerek onu cömertliğe alıştırdığı ve yine insanın merhamet duygularını geliştirdiği söylenebilir. Bunlar gibi her bir ibadeti düşündüğümüzde birçok hikmet sayabiliriz. Kaldı ki, bu saydığımız hikmetler de bizim akledebildiğimiz ölçüdedir.

Netice itibariyle daha önce de ifade ettiğimiz gibi bir kul olarak bize düşen vazife Rabbimize karşı kulluk vazifemizi hikmetlerini göz önünde bulundurmaksızın yerine getirebilmemizdir.

*“Bulduğumu Sende buldum,
Bâtil şeylerden kurtuldum;
Gelip kapıda kul oldum;
Rabb'im sana döndüm yüzüm!”*

*Dünyalar Seninle cennet,
Nimet Senden kime minnet?
Gel kuluna merhamet et!
Rabb'im Sana döndüm yüzüm!”*

mısrarlarından ifade edildiği gibi her an O'na yönelmek, O'nun rahmetinin enginliğini iliklerimize kadar duymak, O'nunla doymak, O'ndan gayrı hiçbir şeye gönül vermemek çok büyük bir ayrıcalıktır.

OKUMA PARÇASI

İbadet Etmenin Yaşı Olur mu?

İyi bir terziydi. Dört dörtlük elbiseler dikerdi. Hiçbir eksiklik bırakmamaya çalışırdı. Bazılarının 'kim anlar onu!' dediği yanlışları bile hemen düzeltmeye çalışırdı.

Onun için gece gündüz çalıştığı olurdu. Çoğu akşamları sabahlardı dükkanda, elindeki işi bitirmek için.. Namazlarını hiç kaçırmazdı. Çoğu zaman camiye gider bazen de dükkanda kılarıdı.

Bir gün ezan okunuyordu. Hemen dükkanını kapayıp camiye yetişmek istiyordu tam bu sırada karşı marangoz çağırıdı. "Hayırdır" diyerek içeri girdi. Adam çay söylemek istemişti. Ama o, kahve çayından nefret ederdi. Kendisinin küçük bir semaveri vardı onunla çayını ağır ağır kaynatırdı. Kibarca reddetti. Bir müddet bakıştıktan sonra marangoza;

"Acelem var gitmem lazım." dedi bunun üzerine marangoz:

"İşler nasıl, müşteriler çok mu?" gibi havadan sudan sorularla oyaladı. Terzinin işini önemsemiyordu adeta. Bunun üzerine terzi bir kez daha kapıya doğru yöneldi. Bu sefer genç marangoz;

"Yahu abi seni hep namazdayken görüyorum. Daha çok gençsin, biraz yaşamamız gerekmez mi? Tamam yaşlanınca kılarız, uzatırız sakalı."

Genç adam beklemediği soru karşısında biraz düşündü...

“Peki ya yaşlanamaz isek? Genç ölümleri hiç duydun mı?”

“Ya abi bırak gericiler gibi konuşmayı genç ölümler binde hata yüzbinde bir olur. Yaşlanınca yapsak daha iyi olur, yaşlılık biçilmiş kaftan bu işler için...”

Genç karşısındakine bir şey anlatamayacağını anladı ve her zamanki tavriyla nazıkçe izin isteyip çıktı.

Ertesi gün dükkanına geldiğinde karşıda bir topluluk gördü, meraklandı. Dükkan mı soyuldu acaba diyerek sokuldu kalabalığa. Herkes üzgün bir hâlde idi. Kimseye soru sormadı. Etrafta bir zorlama izi de yoktu. İçeri girildikçe kalabalık artmıştı. Derken biri;

“Yazık oldu çocuğa daha çok gençti..”

İşitince bunları, anladı ne olduğunu...

Konu ile İlgili Bazı Kaynaklar

- Bir Müslümanın Yol Haritası (İman-İbadet-Ahlâk), Işık Yayınları
- Cennet ve Cehennem, Rehber Yayınları
- Fıkhî Açından Türkçe İbadet, Işık Akademi Yayınları
- Gece İbadeti, Işık Yayınları
- Gencin Yol Rehberi- 1-2 (İman İbadet Ahlâk), Muştu Yayınları
- Her Yönüyle Hac, Rehber Yayınları
- İbadet, Aşk ve Hasret Diyarı Hicaz, Işık Yayınları
- İbadetin Getirdikleri, Işık Yayınları
- Nafile İbadetler, Rehber Yayınları
- Saadet Asrında İlim ve İbadet (Sahabe Hayatından 6), Muştu Yayınları
- Soru ve Cevaplarla Oruç, Rehber Yayınları
- Soru ve Cevaplarla Zekât, Rehber Yayınları